

Lobby-tevékenységi tájékoztató a 2010.01.01 - 2010.03.31-e közötti időszakról

A.) Lobbyi tevékenységem célja

A közhasznú Füstirtók a Gyermekdohányzás Ellen Alapítvány felkérésére és megbízásából, a gyermekdohányzás csökkentését érdemben segítő hatékonyabb jogszabályi környezet kialakítása, illetve a jelenleg hatályos törvények betartásának előmozdítása a fő feladatomban. Beszámolok az első negyedévben tapasztalt komoly fordulatról, amely nemdohányzók védelméről szóló törvény megfűrésésének megakadályozása érdekében folytatott tevékenységem során kiobbant, az egészségügyi tárcával folytatott jogi csatározásaimban következett be. Tájékoztatást adok ok az Egészségügyi Minisztérium, az Országos Tisztiorvosi Hivatal (OTH) és a Közép-magyarországi Fogyasztóvédelmi Felügyelőség (Felügyelőség) vezetőivel folytatott lobbyi megbeszélésekről. Lobbyistaként meghívtak a Radio C Fűnyíró Cafe című műsorába, valamint a Bókay János gimnáziumban tartottam a lobbizásról előadást. Végezetül rámutatnék a gyógyszergyárak és az OTH pénzügyi együttműködésének egyik veszélyére. **Az első negyedévben - többek között – lobbyi megbeszélést folytattam Székely Tamás egészségügyi miniszterrel, Kovács Attila országos tisztifőorvos-helyettessel és Bobál Pállal a Felügyelőség vezetőjével is.**

B.) Konkrét lépések

1.) A nemdohányzók védelméről szóló XLII. törvény módosításával kapcsolatos lobbizás fejleményei az egészségügyi tárcánál.

Mint azt előző lobbyi beszámolómban részletesen ismertettem, az Egészségügyi tárca birtokháborítási pert indított ellenem, a Pesti Központi Kerületi Bíróságon. 2009.05.19-én úgy került sor a tárgyalásra, hogy előtte még a keresetet sem láthattam, azt a bírót a tárgyalás előtt nyomta a kezembe. A per kb. 30 perc után befejeződött. 2009. május 29-én a bíróság ítéletet hirdetett, és megállapította, hogy a 2-3 fős demonstrációk birtokháborítást valósítottak meg, mert zavartuk a minisztériumot a munkavégzésben.

Az 1. negyedévi fejlemények

Eltökélt szándékom volt, hogy a gyülekezési és szólásszabadság gyakorlásnak birtokvédelmi kifogásokkal történő durva korlátozása ellen akár Strasbourgig is elmenjek. Ennek finanszírozása azonban meghaladta szerény anyagi lehetőségeimet. Ezért felvettem a kapcsolatot Dénes Balázssal, a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) vezetőjével, aki segítségéről biztosított. Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést már a TASZ szakjogászai készítették és nyújtották be a Fővárosi Bíróságon. A kérdés eldöntésére ugyan azt a bírói tanácsot jelölték, amely 2008-ban már egyszer megállapította, hogy a demonstrációimmal birtokháborítást követhetem el. Elfogultsági indítvánnyal éltem, kértem másik tanács kijelölését, de elutasították. Így **2010. február 23-án** került sor a tárgyalásra, ahol a bíróság kikerülte az alapkérdésben a döntést. Nevezetesen azt, hogy a gyülekezési törvény alapján tartott demonstrációk hangerejére hivatkozva, lehet-e birtokháborítási pert indítani a demonstráló ellen? Végül az az ítélet született, hogy az egészségügyi tárca nem tudta bizonyítani, birtokháborításra alkalmas volt-e a demonstráció, így az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezték. Magyarán úgy nyertem, hogy a továbbiakban is a fejem felett lóg a Damoklész kardja, ha demonstrálni merészelek, hiszen a valódi jogkérdésben nem született döntés.

2.) A zárt terek levegőminőségi normáira vonatkozó lobbizás az egészségügyi tárcánál

E jogszabály kidolgozására azért lenne szükség, mert az éttermi dohányzás bizonyítására ez az egyetlen megoldás. A dohányzás tényét csak akkor tudnák objektíven bizonyítani az ÁNTSZ-ek szakemberei, ha meghatároznak egy nikotin-, és egy szénmonoxid koncentrációs határértéket, amelyet átlépve bírságható lenne a katasztrofális mértékű illegális éttermi dohányzás. E határértékek megállapítása - a tárca tájékoztatása szerint az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (OTH) feladata, s azokat „Az építmények tervezésének, létesítésének és üzemeltetésének közegészségügyi következményeiről” szóló egészségügyi miniszteri rendelet tartalmazza majd. Az ÁNTSZ-ről szóló 1991. évi törvény már előírta e normaértékek kidolgozását az OTH-nak, de 19 év sem volt rá elegendő. A tárca két éve hiteget a normaértékek kidolgozásával, de nem tesz semmit.

A minisztérium vezetése még 2008. augusztus 25-én fogadta az Amerikai-Magyar Orvosok Szövetségének delegációját, amelynek tagjai ismertették Székely Tamással, egy 2008 nyarán két orvostanhallgató által Budapesten végzett vizsgálat előzetes eredményét. Az erről szóló erősen kozmetikázott minisztériumi közlemény sokáig olvasható volt a tárca honlapján. Azóta az orvosok a részletes anyagot publikálták, amelyről a minisztérium mélyen hallgat.

E tanulmány ismeretében könnyű belátni, hogy Magyarországon százezrek vannak kitéve nap, mint nap súlyos egészségkárosodásnak a vendéglátóhelyeken, nem csak a legalább 30 ezer ott dolgozónak munkaköri kötelessége az egészségre ártalmas levegő belélegzése, de a vendégek is komoly kockázatot vállalnak. 2009.04.22-én „Szmogriadót kellene elrendelni a magyarországi vendéglők, diszkók és kocsmák jelentős részében az Amerikai Magyar Orvosszövetség próbaméréseinek ismeretében” - címmel MTI közleményt adott ki a Füstirtók Egyesülete, de egyetlen médium sem reagált rá. 2009.06.03-án megkaptam a szerzőktől a tanulmány magyar nyelvű változatát, s ezt követően számos alkalommal próbáltam felhívni arra a tárca figyelmét. Kiderült azonban, hogy a minisztériumban senki sincsen képben hogy hol tart a beltéri légszennyezettségi normaértékek kidolgozása. Radnóti Gábor az Egészségpolitikai Főosztály munkatársa volt az egyetlen, aki egyáltalán hallott a dologról, de ő is csak annyit tudott javasolni, hogy forduljak az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz. Ez meg is történt, de egyszerűen nem volt fellelhető felelőse a témának.

Az ügy tisztázása érdekében 2009. szeptember 17-én a levelet írtam Székely Tamás miniszternek. Arról érdeklődtem nála, hogy konkrétan hol tart a zárt terek légszennyezettségi határértékeinek kimunkálása és mikorra várható a rendelet hatálybalépése. Székely szépen kivárta a 30 napos válaszadási határidőt, és **2009. október 16-án**, 12267-3/2009-1000MIN számú levelében, a következő választ adta: „Fentiekre tekintettel második kérdésére miszerint mikorra várható a tárcarendelet hatálybalépése, az a korrekt válasz adható, hogy ez nem prognosztizálható, mivel számos objektív tényező befolyásolja.”. Ez Székely Tamás nyelvről magyarra fordítva azt jelenti, hogy még kezdeti stádiumban sem tartanak, a vendéglőkben, kocsmákban továbbra is életveszélyes körülmények között kell dolgoznia mintegy harmincezer leszedőnek, pincérnek, csaposnak, pultosnak, valamint naponta a soktízezer vendég is súlyos egészségügyi kockázatot vállal, ha betér. Ezt a tarthatatlan helyzetet ÁNTSZ-ek továbbra sem tudják majd feloldani, a jogsértőket bírságható. Mivel a láncdohányos Molnár Lajos egészségügyi miniszter idejében még napirenden volt a tárcánál a rendelet előkészítése, az sem kizárt, hogy a szintén láncdohányos Székely Tamás egészségügyi miniszter állíttatta le az előkészítő munkát.

Az 1. negyedévi fejlemények

Mielőtt a bíróság másodfokon döntött volna a birtokháborítási perben, **2010.02.03-án** levelet írtam Székely Tamásnak, fogadjon az ügyben. Arra hivatkoztam, hogy az Akadémia Könyv-

kiadó által kiadott Orvosi Hetilap 2010. február 1-i online számában a <http://www.akademiai.com/content/x354t01040hg4815/fulltext.pdf> linken elérhető módon megjelent „Zárt közösségi helyek dohányfüst-koncentrációjának mérése Magyarországon” című tanulmány a korábbi adatoknál is megdöbbentőbb eredményeket közöl a vendéglátásban tapasztalható, minden képzeletet felülmúló légszennyezettségről. Székely természetesen szóra sem méltatott, ezért a birtokháborítási ítélet kihirdetését követően **2010.02.26-án** újra kértem egy lobbizó megbeszélést tőle. Egyben tájékoztattam az ítéletről és arról, hogy elhárult az akadály a demonstrációk folytatása előtt. Leszögeztem, hogy – mint mindig – most is csak végső eszközként alkalmaznánk az érdekérvényesítés eme drasztikus formáját, s elsősorban a békés, szakmai megbeszélésre helyeznénk a hangsúlyt.

A magyar lobbizás rövid történetének egy igen fontos állomásának tartom, hogy Székely, aki nagyon nem akart velem szóba állni, aki becsületsértési pert indított ellenem, aki 29 demonstrációnak ellenállva inkább az erőfitogtatást és a politikai megfélemlítést választotta, most fogcsikorgatva engedni kényszerült. Van tehát lehetősége a civil szervezeteknek az érdemi tárgyalások kiharcolására, ha a lobbistájuk elég elszánt. A tárgyalásra **2010.03.05-én** került sor. A miniszter szakmai stábbal érkezett a konzultációra, ahol érdemi megbeszélést folytattunk. Rajta kívül Bartucz Attila kabinetfőnök, Sólyom Olimpia egészségpolitikai főosztályvezető, Egresits Tímea főosztályvezető-helyettes és Czomba Szilvia szakmai főtanácsadó is megjelent. Végül Székely a 3159-0/2010-1002 MIK számú megbeszélési jegyzőkönyv tanúsága szerint azt az ígéretet tette, hogy „a zárt terek légszennyezettségi határértékei kimunkálásának előkészítésével megbízza az illetékes főosztályokat”. Május elejéig többszöri érdeklődésemre sem kaptam választ a fejleményekről, így nagy valószínűség szerint a kormányváltás után újra kezdek a lobbizást az ügyben. Talán ha előbb szóba áll velem Székely, még lehetett volna tenni valami érdemi lépést.

2.) A zárt terek levegőminőségi normáira vonatkozó lobbizás az OTH-nál

Az 1. negyedévi fejlemények

Falus Ferenc országos tisztifőorvosnál ugyan azzal a technikával éltem a lobbizó megbeszélés kicsikarása érdekében, mint Székely miniszter úr esetében és itt is sikerrel jártam. A tárgyalásra **2010.03.11-én** került sor, amelyen Falus helyett végül helyettese, Kovács Attila, valamint az ÁNTSZ részéről Végh Erzsébet regionális tisztifőorvos-helyettes és Dienes Oehm Dávid tanácsadó, az Országos Egészségfejlesztési Intézetből Demjén Tibor csoportvezető, az egészségügyi tárca részéről pedig Marton Sára jogász vett részt. A megbeszélésen végig az volt az érzésem, hogy az OTH nem akarja kimunkálni a légszennyezettségi normaértékeket, inkább a kibúvókat, nehézségeket hangsúlyozzák. Abban valamennyien egyetértettünk, hogy a helyzetet a zárt közterületeken, munkahelyeken és a vendéglátóiparban minél előbb bevezetendő teljes dohányzási tilalom oldaná meg. Ez azonban elsősorban politikai kérdés, amelynek kimenetele attól függ, hogy az új kormányzópártot meggyőzik-e az így, vagy, úgy bizonyára felmutatásra kerülő „dohányipari dokumentumok”. Addig azonban a normaértékekre szükség lenne, s az OTH ellenállása gyaníthatóan abból is fakad, hogy 19 éve szabotálják az ÁNTSZ törvény erre vonatkozó kötelezését.

A lobbizó megbeszélésen elhangzott ígéret ellenére az OTH egyetlen szóval sem tájékoztatott április végéig, mit tettek az ügyben, sőt a lobbizó megbeszélés emlékeztetőjét sem küldték meg a számomra.

3.) A zárt terek levegőminőségi normáira vonatkozó lobbizás a jövő nemzedékek ombudsmanjánál

Előzmények: A katasztrofális beltéri légszennyezettség megszüntetése érdekében 2009. május 6-án hivatalos vizsgálat elindítását kezdeményeztem a jövő nemzedékek ombudsmanjánál. Fülöp Sándor biztos dr. Mogyorósi Dorottya nevű munkatársával vettem fel telefonon a kapcsolatot, akinek kérésére 2009. szeptember 17-én megküldtem a Magyar-Amerikai Orvostársaság felmérésének eredményeit összefoglaló tanulmány magyar nyelvű változatát. Másnap azt az üzenetet kaptam tőle, hogy: „A benyújtott panaszával foglalkozunk, a válaszig türelmét kérjük.”. Október, november és december hónapokban 18-szor próbáltam dr. Mogyorósi Dorottyával kapcsolatba lépni, ami elfoglaltsága miatt összesen négyszer sikerült. Minden alkalommal arról tájékoztattott, hogy foglalkozik az ügygel, elolvasta a Magyar-Amerikai Orvostársaság tanulmányát. Végül abban sikerült megállapodnunk, hogy személyesen találkozzunk a hivatalában.

Az 1. negyedévi fejlemények

A megbeszélésünkre **2010.02.04-én** került sor, amelyen több dokumentumot is átadtam a részére. Később többször is hívtam, végül elismerte, hogy a kormányváltás előtt nincsen esély az ombudsmani állásfoglalás kiadására. Elmondta, hogy az egészségügyi tárca annyira szét-est, hogy többszöri sürgetésük ellenére nem ad részükre senki válaszokat.

4.) A 10 ezer fős mintás reprezentatív dohányzási felmérés érdekében történő lobbizás az egészségügyi tárcánál.

Még 2006 végén kezdtem meg a lobbizást az egészségügyi tárcánál egy 10 ezer fős mintás reprezentatív dohányzási felmérés beindítása érdekében. Hiszen mind a mai napig nem tudható, hányan dohányoznak Magyarországon és mennyi cigarettát füstölnek el évente. A tárcánál először megígérték kéréssem teljesítését, majd Rapi Katalin államtitkár folyamatosan tájékoztatni kezdett a projekt állásáról. Elmondta, hogy az Országos Egészségfejlesztési Intézet (OEFI) személyes kérésére felmérte a költségigényt, ami 15 millió forint, majd ezt az összeget be is állították a 2007. évi költségvetésbe. Később értesített, hogy az OEFI megkezdte a projekt módszertani előkészítését. Június végén untam meg a hitegetést, ekkor tájékoztartam az OEFI-nél, ahol kiderült: egy szó sem volt igaz Rapi államtitkár írásos tájékoztatásaiból. Nem kérte fel az OEFI-t a költségbecslésre, s értelemszerűen nem megkezdték meg a projekt módszertani előkészítését sem. Ugyanakkor a költségvetésben a 10 ezer fős mintás felmérésre valóban elkülönített forrást az utolsó fillérig lenyúlta a tárca, és többségében teljesen értelmetlen álprojektek finanszírozására fordította azt. Később Székely Tamás minisztersége alatt Péterfia Éva főosztályvezető levélben is tájékoztartott, hogy 2008-ban sem kívánnak ilyen felmérést készíteni. A 2009 szeptember 29-én kezdődő demonstrációsorozat egyik célja éppen a 10 ezer fős mintás reprezentatív dohányzási felmérés kiharcolása volt.

Az 1. negyedévi fejlemények

A Székely Tamás vezetésével folytatott **2010.03.05-i** lobbizási megbeszélés egyik hangsúlyos témája volt e felmérés mielőbbi elkészítése. A miniszter egyetértett a felvetéssel, s annak kivitelezhetőségével kapcsolatban csupán technikai akadályt látott. Elmondta, hogy ha a felmérés költsége meghaladná a közbeszerzési határértéket, akkor a pályázat kiírása és kiértékelése megbízatásának lejártáig már nem lenne lehetséges.

5.) A 10 ezer fős mintás reprezentatív dohányzási felmérés érdekében történő lobbizás az OTH-nál

A Kovács Attila vezetésével folytatott **2010.03.11-i** lobbiz megbeszélésen szintén fő téma volt a felmérés mielőbbi elkészítése. Az országos tisztifőorvos-helyettes is egyetértett a felvétellel, s annak kivitelezhetőségével kapcsolatban ő is a közbeszerzési határérték problémáját vetette fel. Nyilvánvalóan egyeztettek a tárcával, de ez így is van rendjén

Összefoglalás: A felmérés elkészítésére előbb-utóbb látok esélyt, amire az ad reményt, hogy az OTH fennhatósága alatt álló Országos Egészségfejlesztési Intézet ajánlatot kért több közvélemény-kutatótól. Más kérdés, hogy az OTH ígéretét megszegve az ajánlatkérés kidolgozásba nem vont bele, sőt annak megtörténtéről még csak említést sem tett. Végül egy 5 ezer fős kiskorúakat érintő és egy szintén 5 ezer fős felnőtt népséget vizsgáló kutatásra lettek felkérve a közvélemény-kutatók. Szakmai szemmel meghökkentő, mekkora szórást tartalmaztak az ajánlatok. A kiskorúakat vizsgáló projektnél a legalacsonyabb és a legmagasabb ajánlat között 317,6 százalékos, a felnőtt projektnél pedig 166,4 százalékos eltérés mutatkozott. Mekkora profitrátaival dolgozhat a legdrágább ajánlatot evő? A jelek szerint a felmérés finanszírozása – ha lesz egyáltalán – szintén az új kormányra marad.

6.) A Pénzügyminisztérium és a Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának a cigaretta jövedéki adó beszédésével kapcsolatos manipulációi.

Előzmények: Évek óta túri a pénzügyi tárca, hogy a dohányipari cégek a jövedéki adó emelése előtt hatalmas mennyiségű adójegyet spájzolhassanak be. Így az áremelésekre csak hónapokkal az adóemelést követően kerül sor, milliárdos adóbevétel kiesést okozva a költségvetésnek. Ezért a Füstirtók Alapítvány felkért, különös figyelemmel kövessem a 2010. január 1-én hatályba lépő cigaretta jövedéki adó emeléssel kapcsolatos esetleges manipulációkat. Minden eddiginél nagyobb trükközésekre derítettem fényt!

Ha valaki hónapról hónapra követi a pénzügyi tárca honlapján az államháztartás és egyes alrendszerének havi helyzetéről szóló jelentéseket, a cigaretta jövedéki adó bevételekről havi bontásban kaphat pontos képet. Ezekből az adatokból szignifikánsan megállapítható, hogy az esedékes jövedéki adó emelés hatálybalépése előtt a dohányipar hatalmas adójegy bevásárlásba kezd. Amíg ugyanis a birtokába került régi adójegyeket fel nem használta, addig a régi áron árusíthatja a cigarettákat. Így volt ez 2009-ben is: a január 1-i jövedéki adó emelés hatása csak április közepétől, a július 1-i pedig csak szeptember végétől volt érezhető, mintegy 5 milliárd forint adóbevétel kiesést okozva a költségvetésnek.

Dr. Nagy János országos parancsnok 2009.12.07-én egy sajtótájékoztatón annak ellenére prognosztizált 2009-re 298 milliárd forint dohánytermékekből származó jövedéki adó bevételt, hogy november végéig csak 234, 8 milliárd forint folyt be. Ahhoz, hogy ez teljesüljön, a magyar történelem torony magasan legnagyobb havi dohány jövedéki adó bevételét kellett decemberben produkálni: 63 milliárdot. És pontosan ennyit szedtek be! Nagy János persze már ismerte a várható decemberi bevétel nagyságát, hiszen a dohányipar által megrendelt és átvett adójegyek árát a jövedéki törvény értelmében akár három hónap múlva (!) kell csak kifizetnie a cigarettagyártóknak. Így a sajtótájékoztatón már tudta, hogy az október folyamán átadott –becslésem szerint mintegy 150 millió darab - adójegyből mennyi bevétel várható decemberre. A hihetetlen mértékű spájzolásról azonban egy szót sem ejtett.

Minden jel arra utal, hogy a 2009 év első 11 havi átlagának háromszorosát jelentő 63 milliárd forintos decemberi cigaretta jövedéki adó bevétel előre meg lett tervezve. Ennyi adójegy legyártása és kiadása ugyanis komoly előkészületet igényel. Ezt támasztja alá, hogy szeptemberben mindössze 5,7 milliárd (!) forintnyi adójegyet fizettek ki a gyártók, a vámosok viszont egy szóval sem kommentálták a tragikus adatot. A jövedéki adó törvény spájzolás elleni alibi szabályait még a hülye is ki tudja játszani, nyilván nem véletlenül.

A bespájazással van egy másik probléma is. Magyarország 2002 végén szerződésben vállalta, hogy 2009. január 1-e után a cigarettákra kivetett összes jövedéki adó meghaladja majd a kiskereskedelmi ár 57 százalékát. Ennek pontos kiszámíthatósága érdekében vezette be az Európai Unió az úgynevezett MPPC cigaretta fogalmát. E rövidítés minden tagországban a legkedveltebb cigarettát jelzi, s ennek a cigarettának egy adott év január 1-én érvényes kiskereskedelmi árát alapul véve dől el, hogy egy tagország betartja-e a kötelező minimális jövedéki adószintet. A Pénzügyminisztérium évek óta becsapja az Uniót, olyan fiktív január 1-i kiskereskedelmi árát füllentve, amely hozza az előírt minimális jövedéki adószintet. A tárca ugyanis azt az árat közli, amely az eltervezett jövedéki adó emelés hatálybalépése után szerintem következne. Valójában azonban éppen a spájzolás miatt egyetlen fillérrel sem nőttek a cigaretták árai, s emiatt Magyarország 2010. január elsején sem érte el a kiskereskedelmi árra vetített 57 százalékos minimális jövedéki adó szintet.

Számoljunk csak! Magyarországon a Sophiane az MPPC cigaretta, amely 2010. január 1-én éppen úgy 580 forintba került, mint mondjuk 2009 októberében. A továbbra is 580 forintos Sophiane dobozonként 19 szálát tartalmazó csomagjának tételes jövedéki adótartalma jelenleg is 159,695 forint. A kiskereskedelmi árra vetített, 28,3 százalékos jövedéki adó 164,14 forint. A két jövedéki adó fajta együttes értéke 323,835 forint. Ebből kiszámítható, hogy 2010. január 1-én az összes jövedéki adó aránya az 580 forintos kiskereskedelmi árhoz viszonyítva 55,83362 százalék. Ezzel Magyarország de facto megszegte nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségét.

Az 1. negyedévi fejlemények

Az első negyedévben a novemberi és a decemberi cigaretta jövedéki adó bevételek nyomon követése volt a feladatom. Ezeket a több mint két hónapos halasztott fizetési lehetőség miatt csak januárban és februárban tette közzé a tárca. Előbbiben 26,9, utóbbiban 23, 5 milliárd forintért spájzolt be a dohányipar adójegyét, 2009 utolsó három hónapjában tehát összesen 114 milliárd forint értékben. Ez számításom szerint mintegy 325 millió darab adójegy átvételét jelenti a 4. negyedévben, amire a nyomdának és a vámósoknak előre fel kellett készülniük, így alapos lehet tehát a gyanú, hogy az érintettek előre megállapodtak a spájzolásról.

Az év végi hatalmas adójegy spájzolás miatt számításom szerint újabb 7 milliárd forint bevétel kiesése lesz az idei költségvetésnek. Ezzel a Pénzügyminisztérium és a VPOP szemérmetlenül kijátszotta a Parlament korábban elhatározott jövedéki adó emelési szándékát, ráadásul e trükkösen előre hozott jövedéki adó befizetéssel nehéz helyzetbe hozza a következő kormányt, amelynek értelem szerűen hiányozni fognak a tavalyi költségvetés kozmetikázására felhasznált tízmilliárdok.

Felmerül a kérdés, miért működött ilyen készségesen együtt a pénzügyi tárca a dohányiparral, miért nem tett semmit a spájzolás megakadályozása érdekében. Ehhez kiindulási pont lehet, hogy 2009 első 11 hónapjában átlagosan 21,3 milliárd forint volt a havi dohány jövedéki adó bevétel. Ha októberben is ennyiért vett volna át adójegyét a dohányipar (ezt kellett decemberben halasztott fizetéssel kiegyenlítenie) akkor a VPOP AZ ÉVES JÖVEDÉKI ADÓ ELŐIRÁNYZATÁT NEM TELJESÍTETTE VOLNA. Véleményem szerint azért segítették a stokizást, azért manipulálták a költségvetést, hogy a vámósok jutalmat kaphassanak.

7.) A gyógyszergyárak és az OTH együttműködésének egy káros mellékszáláról.

Egy érdekes fejleményre bukkantam az Igazságügyi Hivatal lobbijelentéseinek vizsgálata során, amit az Alapítványom felkérésére most megosztok Önökkel. Előjáróban annyit: az OTH gyakorlatában általánosnak mondható, hogy álságos, mérhetetlen hatású egészségvédelmi akcióinak nagy részét olyan gyógyszergyárak finanszírozzák, melyek felett hatósági

felügyeleti jogkört gyakorol. Magyarán az ellenőrző hatóság pénzt fogad el az ellenőrzött gyógyszergyártótól. Erre a korrupció gyanús szisztémára többször is felhívtam már Falus Ferenc országos tisztifőorvos figyelmét, de a gyakorlat tovább folytatódott. A Lilly gyógyszer-gyár 2007. július 1-én, az OTH-val közösen „Elég” – nők a dohányfüst-mentes életért címmel kampányt indított, amelynek finanszírozásába a Lilly is beszállt. Aztán benyújtotta a számlát: 2009. november 30-án mindjárt két lobbistája, Dr Záray László és Fehér Mihály jelent meg Héjja Máriánál az egészségügyi tárca Gyógyszerészeti és Orvostechikai Főosztályának vezetőjénél és arra kérték, hogy a tárca a Lilly érdekeinek megfelelően módosítsa a törzskönyvezett gyógyszerek és a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszerek társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának szempontjairól és a befogadás, vagy a támogatás megváltoztatásáról szóló 32/2004. (IV.26) számú ESzCsM rendeletet.

Felmerül a kérdés, hogy az évek során mennyi pénzt fogadott el az OTH illetve a hozzá tartozó OEFI a gyógyszergyártótól, s főleg az, képesek-e nélkülözni a Lilly támogatását, ha az a jogszabály módosítás esetleges megtagadása esetén megsértődne? A tárcánál nem voltak hajlandóak kommentálni, hogy akceptálták-e a lobbisták által szorgalmazott jogszabály módosítást. Persze nem csak a Lilly alkalmaz ilyen technikát. A Pfizer a nikotintapaszos dohányzás leszoktatási akciók bőkezű támogatójaként tízmilliókkal szponzorálta korábban az OEFI-t illetve az ÁNTSZ-eket, cserébe pedig a magát országos leszoktatási koordinátornak tituláló, az OEFI-nek dolgozó Vadász Imre az OEP-nél lobbizott a nikotintapaszos állami támogatásáért.

8.) Tájékoztatás a Közép-magyarországi Fogyasztóvédelmi Felügyelőség (Felügyelőség) vezetőivel folytatott lobbimegbeszélésről.

Előzmények: A gazdasági reklámozásról szóló 2008. évi XLVIII. törvény 2009. március 1-től érvényes 19.§-a szerint tilos a dohányáru reklámozása. Ez alól csak a dohányáru értékesítésével engedély birtokában foglalkozó üzletek a kivételek. Ezért felháborító, hogy a dohánygyárak a cigarettásdobozokon kiterjedt reklámozást folytatnak. Lobbimegbeszélésem célja az volt, hogy felhívjam a figyelmet a sok tízmillió cigarettásdobozon folytatott illegális dohányreklámozásra.

A másik felvetésem az volt, hogy gomba módra szaporodnak az olyan internetes web áruházak, amelyek interneten reklámozzák a cigarettát és szivart, illetve vásárolni is lehet dohányárut tőlük postai utánvétellel. Fel kívántam hívni a figyelmet a Felügyelőség passzivitására, s kérni szerettem volna, szigorú bírsággal szorítsák vissza ezt az új illegális piacot. Azzal a Felügyelőségnek is tisztában kellene lennie, hogy tilos postán dohányterméket forgalmazni Magyarországon. Az 1999.évi XLII. törvény 5.§ (5) bekezdése szerint dohányáru csak üzletben, meghatározott feltételek mellett értékesíthető. Ha postán is lehetne cigarettát, vagy szivart rendelni, akkor kiskorúak is simán hozzá tudnának jutni azokhoz.

Az 1. negyedévi fejlemények

A lobbimegbeszélésre **2010.02.16-án** került sor, amelyen részt vett Bobál Pál a Felügyelőség vezetője és Farkas Norbert osztályvezető. A tárgyalás elején Bobál úr ragadta magához a kezdeményezést, és erősen kifogásolta, hogy az utóbbi időben túl sok internetes reklámozó ellen tett bejelentést a Füstirtók Egyesület. Kijelentette, ha nem fogjuk vissza magunkat, lépéseket tesz annak érdekében, hogy ne terheljük túl a Felügyelőséget. Kérdésemre, miként kívánja aktivitásunkat csökkenteni, elmondta, hogy elfogultságot jelentenek be ellenünk és kéri, hogy más regionális felügyelőségekhez kerüljenek a bejelentéseink. Ezt azért írom le, hogy ha a későbbiek során bekövetkezne egy ilyen nyilvánvalóan jogellenes akció, a Füstirtók Egye-

sület bizonyíthassa, nem volt tényleges elfogultság, csupán munkatakarékossági technikáról van szó.

Végül nem mérgesedett el a beszélgetés, abban maradtunk, hogy az egyesület a web áruházak elérhetőségét közzétevő honlapok helyett a web áruházat működtető honlapokra helyezi át a fő hangsúlyt, cserében viszont a Felügyelőség felgyorsítja az ellenük indított eljárást. Az igazgató vállalta azt is, hogy a cigarettásdobozokon kihelyezett reklámok ügyében beadott kérelmeinket is gyorsan kivizsgálják. Ettől kezdve a csak a dohányárut forgalmazó web áruházak honlapjait jelentettük be, amely lényegesen csökkentette a Füstirtók által kezdeményezett eljárások számát. A Felügyelőség azonban nem tartotta be a nekem tett ígéretét. Április végéig egyetlen cigarettásdobozon közzétett dohányreklám eljárásban sem hozott határozatot.

Félix Péter
egyéni lobbista